

fremkalde og på længere sigt opretholde en sådan fordeling af ansøgningsmængden. Ikke-nordiske patentansøgere har meget ofte bestemte grunde til at ville indlevere ansøgningen i et bestemt af de nordiske lande. Forsøger man at ville tvinge strømmen mod de ikke-nordiske ansøgers ønske, vil f. eks. de store udenlandske koncerner overmåde let gennem oprettelse af et datterselskab i et af de nordiske lande kunne lade ansøgningen i dette land fremsætte af datterselskabet, der, som bosiddende i det pågældende nordiske land, ifølge kap. III har ret til at få sine ansøgninger behandlet i netop dette land.

Først og fremmest er det imidlertid væsentligt, at ved at sprede prøvningsarbejdet på fire relativt små institutter og samtidigt gøre patentudstedelsen overnational går kap. III-ordningen den modsatte vej af den internationale samarbejdsplan PCT, hvis mål er at koncentrere prøvningsarbejdet på så få store institutter som muligt, men lade patentudstedelsen forblive national. PCT-planen hviler bl. a. på den erkendelse, at den eksplosivt kraftige forskningsudvikling har gjort det uoverkommeligt for de enkelte lande at inddrage tilstrækkelig meget, eventuelt nyhedsskadeligt stof i forundersøgelsen. Man risikerer altså kort og godt, at der i dag i et land kan udstedes patenter på noget, som faktisk er kendt i forvejen. Gennem PCT-planen vil mængden af nyhedsskadeligt stof, der kan inddrages i proceduren, blive flerdoblet. Da kap. III-ordningen som sagt hviler på opretholdelsen af fuldstændig forundersøgelse i hver enkelt af de nordiske patentinstitutioner, der hver for sig ikke tilnærmelsesvis har eller vil få den kapacitet, kvalitativt eller kvantitativt, som de forudsete PCT-centre, må det anses for at være tvivlsomt, om kap. III-ordningen, når dens enkeltheder bliver tilstrækkelig bekendt, virkelig skulle kunne anerkendes som et forundersøgelingscentrum under PCT-planen.

Da de nordiske lande må forventes at ville tilslutte sig PCT-ordningen, som almindeligt antages at kunne træde i kraft i løbet af 5-6 år, må det være hensigtsmæssigt at overveje også andre muligheder, der på naturligere måde end kap. III-ordningen kan findes for at tilrettelægge det nordiske patentsamarbejde, således at det passer

bedst muligt ind i PCT-ordningens mønster. En sådan mulighed kan være at oprette et nordisk prøvningsinstitut. Den omstændighed, at man i det oprindelige nordiske komitéarbejde i årene 1949-52 veg tilbage for denne tanke, bør ikke hindre, at tanken tages op på ny i lyset af de nye forudsætninger, som gælder i dag, og den kraftige udvikling, der er sket siden 1952.

Et nordisk prøvningsinstitut vil kunne oprettes med visse ubetydelige ændringer i den nugældende patentlov, der allerede giver en vis mulighed for, at et prøvningsresultat fra andet land eller anerkendt prøvningsinstitut kan lægges til grund for patentudstedelse her i landet. Et nordisk prøvningsinstitut vil i hvert fald i første omgang kunne tilvejebringes ved et administrativt samarbejde mellem de fire nordiske patentmyndigheders eksisterende prøvningsinstitutter, således at prøvningsarbejdet (forundersøgelsen, men ikke patentudstedelsen) administrativt fordeles på disse så rationelt som muligt, hvilket kan befordres gennem specialisering af de enkelte institutter. En ordning efter disse retningslinjer må anses for et mere dybtgående nordisk samarbejde end kap. III-ordningen, der jo i realiteten går ud på, at de nordiske patentmyndigheder skal vedblive at arbejde hver for sig.

Samtidig med rationaliseringen gennem oprettelse af et nordisk prøvningsinstitut bør yderligere rationalisering gennem udskudt prøvning, som i Holland og Vesttyskland, stadig overvejes. Gennem dette system har der efter de hollandske erfaringer været opnået besparelser i prøvningsarbejdet på ca. 50 pct., altså mere, end der påregnes gennem kap. III-ordningen. Inden for industrien og patentfagkredse her i landet består der ingen betænkelighed ved dette system. Gennem det nordiske patentsamarbejde i den skitserede form vil udskudt prøvning kunne praktiseres på langt mere fordelagtig måde end i Holland og Vesttyskland, nemlig således at kun prøvningens andet trin — patenterbarheden — udskydes, medens nyhedsundersøgelse altid foretages og dens resultat således står til rådighed for offentligheden ved vurderingen af de hvilende patentansøgnings holdbarhed og omfang.